

Valvontaeläinlääkäri viran perustaminen

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 26.08.2025 § 42
321/01.01.00/2025

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluissa on kaksi valvontaeläinlääkäri virkaa. Toinen viroista on valvontaeläinlääkäri ja vastaavan eläinlääkäri yhdistelmävirka, joka on perustettu kesäkuussa 2022 täydentämään resurssivajetta. Lisäresurssista huolimatta kaikkia lakisäätteisiä tehtäviä ei saada nykyisellä resurssilla hoidettua. Valvontaeläinlääkäri resurssi on nykyisellään 1,5 htv:tä, kun resurssilaskelman mukaan tehtäviin tarvittaisiin 2,75 htv:tä. Yksikköön esitetään perustettavaksi yksi uusi kokoaikainen valvontaeläinlääkäri virka, jolloin valvontaeläinlääkäriresurssi olisi 2,5 htv:tä. Uuden viran myötä valvontaresurssivajetta olisi edelleen yhteensä noin 0,25 htv:tä.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluissa ei ole erillistä hygieenikkoeläinlääkäri virkaa, vaan valvontaeläinlääkärit hoitavat sekä valtion virkatehtäviä että kunnallisia elintarvikevalvonnan tehtäviä. Resurssilaskelman mukaan tarvittavasta valvontaeläinlääkäriresurssista 2,15 htv:tä koskee valtion valvontatehtäviä ja 0,6 htv:tä kunnan valvontatehtäviä. Valtio maksaa valtion virkatehtävistä kunnalle korvauksen ja kunnan elintarvikevalvonnasta peritään valvontamaksuja asiakkailta. Aluehallintovirasto on antanut puoltavan lausunnon uuden valvontaeläinlääkäri viran perustamisesta. Lausunnossa on todettu myös, että resurssilaskelmassa on joidenkin tehtävien osalta aliarvioitu resurssitarvetta. Vuoden 2026 alussa voimaan astuvan aluehallintouudistuksen myötä on odotettavissa, että aluehallintoviraston tehtävistä osa siirtyy edelleen kunnallisille viranhaltijoille.

Valtion/kunnan valvontatehtävä	Valvontatehtävä	Resurssitarve henkilötyövuosina (htv)	
Valtio	Eläinten hyvinvoinnin valvonta (sis. eläinkuljetusten valvonta)	1,6	Valtion valvontatehtävät yhteensä 2,15 htv
Valtio	Eläinten terveyden valvonta (sis. tuonti- ja vientivalvonta)	0,2	
Valtio	Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta	0,2	
Valtio	Sivutuotevalvonta	0,1	
Valtio	Vierasaine- ja lääkekirjanpidonvalvonta	0,05	
Kunta	Hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen (laitosten) valvonta	0,2	Kunnan valvontatehtävät yhteensä 0,6 htv
Kunta	Eläinperäisen alkutuotannon valvonta	0,4	
Yhteensä		2,75	

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 23 §:n mukaan valtion varoista maksetaan kunnalle korvaus 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen valvontatehtävien suorittamisesta. Näitä tehtäviä ovat eläinten hyvinvoinnin valvonta (sis. eläinkuljetusten valvonta), eläinten terveyden valvonta (sis. tuonti- ja vientivalvonta), eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta, sivutuotevalvonta sekä vierasaine- ja lääkekirjanpidonvalvonta. Eläinsuojeluvalvonta tehdään pääsääntöisesti parityöskentelynä.

Valtion maksaman korvauksen perusteena ovat kunnalle aiheutuvat välittömät kustannukset. Valtio korvaa valvontaeläinlääkärin palkkauskustannuksia kunnalle Valtioneuvoston eläinlääkintähuollosta annetun asetuksen 1031/2009 3 §:n mukaisesti. Palkkauskustannus sisältää lisäksi henkilösivukulut. Vuoden 2024 tilinpäätöksen ja kuluvan vuoden toteuman perusteella nykyisellä valvontaeläinlääkäriresurssilla valtion korvaama osuus on noin 100 000 euroa vuodessa ja menot noin 192 000 euroa, jolloin alijäämä on 92 000 euroa. Tämä ns. alijäämä on kustannus valvontaeläinlääkärien suorittamasta kunnan elintarvikevalvonnan tehtävistä. Valvontaeläinlääkärien suorittamia kunnan elintarvikevalvontaan kuuluvia tehtäviä ovat hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen (laitosten) valvonta ja eläinperäisen alkutuotannon valvonta. Kunnan elintarvikevalvonnasta saadut tulot ovat olleet vuosittain noin 5 000 euroa.

Uuden viran perustamisen myötä valtion maksama kustannusosuus kasvaisi noin 170 000 euroon eli noin 70 000 euroa. Toimintamenojen lisäys olisi noin 100 000 euroa (henkilöstökulut 85 000 euroa ja palvelujen ostot 15 000 euroa). Alijäämä kasvaisi siis 30 000 euroa aikaisempaan verrattuna. Kustannus jakautuu sopimuskuntien kesken yhteistoimintasopimuksen asukasluvun suhteessa. Laskelmassa ei ole huomioitu valvontaeläinlääkärien elintarvikevalvonnasta saatuja tuloja, jotka myös hieman kasvaisivat resurssin lisääntyessä.

	1,5 HTV	2,5 HTV	Muutos
Valtion kustannusosuus	100 000	170 000	70 000
Toimintakulut	-192 000	-292 000	-100 000
Alijäämä	-92 000	-122 000	-30 000

Virka esitetään avattavaksi 1.10. alkaen, jotta valvonnan työjonoa saataisiin purettua mahdollisimman pian. Yhdistelmäviran vastaavan eläinlääkärin resurssista ei voida kompensoida resurssivajetta, koska vastaavan eläinlääkärin tehtäviin tulee syksyn aikana kulumaan vielä merkittävästi normaalia enemmän työaikaa uuden 1.1.2026 voimaan tulevan eläinlääkintähuoltolain valmistelutyön vuoksi.

Vuoden 2025 talousarvioon tehdään muutosehdotus tämän osalta siten, että eläinsuojelun toimintamenot kasvavat 24 800 euroa (palkkakulut 17 500 euroa, palkkojen sivukulut 3 500 euroa, palvelujen ostot 3 800 euroa) ja tulot valtiolta kasvavat 17 500 euroa eli nettomenot kasvavat noin 7 300 euroa loppuvuoden osalta. Kustannuslisäys tarkoittaa Saarijärven kaupungin osalta noin 2 400 euroa, Viitasaaren kaupungin osalta noin 1 600 euroa, Pihtiputaan ja Karstulan kuntien osalta noin 1 000 euroa sekä Kinnulan, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien osalta alle 500 euroa.

Oheismateriaali:

- Resurssiselvitys
- Aluehallintoviraston lausunto

Lisätiedot: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman, puh 044 459 7385

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta päättää perustaa uuden valvontaeläinlääkärin viran 1.10.2025 alkaen.

Vuoden 2025 talousarvioon tehdään muutosehdotus siten, eläinsuojelun toimintamenot kasvavat 24 800 euroa (palkkakulut 17 500 euroa, palkkojen sivukulut 3 500 euroa, palvelujen ostot 3 800 euroa) ja tulot valtiolta kasvavat 17 500 euroa eli nettomenot kasvavat noin 7 300 euroa loppuvuoden osalta.

Uuden valvontaeläinlääkärin rekrytointi pyritään aloittamaan mahdollisimman pian.

- - -

Tämän asian alussa keskusteltiin lautakunnan varajäsenen Kristiina Kahilan esteellisyydestä osallistua asian käsittelyyn, koska hän toimii maatalousyrittäjänä. Lautakunta katsoi, ettei maatalousyrittäjänä toimiminen ole sellainen esteellisyysperuste ettei voisi osallistua asian käsittelyyn.

Keskustelun kuluessa tuli esille, että edellinen lautakunta on aiemmassa kokouksessaan tehnyt valvontaeläinlääkärin viran perustamisesta hylkäävän päätöksen.

Lasse Sauramäki esitti, että asia palautetaan valmisteluun lisäselvitystä varten. Titta Jäppinen kannatti esitystä.

Päätös

Lautakunta päätti, että Kristiina Kahila ei ollut esteellinen tämän asian käsittelyyn. Lisäksi lautakunta päätti yksimielisesti, että asia palautetaan takaisin valmisteluun lisäselvitystä varten.

Merkitään pöytäkirjaan, että Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveydenhuollon yksikön päällikkö Matti Nyberg oli tämän asian osalta lautakunnan kuultavana teams-yhteyden välityksellä klo 15.13 – 15.33.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote jatkokäsittelyyn ympäristölautakunta